

1 Úvod

Česká školní inspekce předkládá zprávu o průběhu konkurzů na ředitele škol a školských zařízení (dále také jen „škola“), která komentuje zejména důvody vyhlášení konkurzů, charakteristiky uchazečů, vlastní průběh konkurzů a jejich výsledky. Informace uváděné v této zprávě se vztahují k 1465 konkurzním řízením realizovaným v období od 1. března 2018 do 31. července 2018, resp. k 1325 konkurzním řízením, kterých se Česká školní inspekce v souladu s vyhláškou č. 54/2005 Sb., o náležitostech konkurzního řízení a konkurzních komisích, v tomto období účastnila¹.

Ředitele školské právnické osoby jmenuje zřizovatel na základě jím vyhlášeného konkurzního řízení. V období závěru školního roku 2017/2018 končí šestileté funkční období mnoha ředitelům škol, kteří byli do funkce jmenováni v roce 2012 na základě novely zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) z roku 2011, kterou bylo stanoveno funkční období ředitele školy jako šestileté. Podle zákona může zřizovatel v období od začátku šestého měsíce do konce čtvrtého měsíce před uplynutím období šesti let výkonu práce na pracovním místě ředitele školy vyhlásit na toto pracovní místo konkurz. Ten zároveň musí být vyhlášen, pokud podnět k jeho vyhlášení podá Česká školní inspekce nebo školská rada. Výsledek konkurzního řízení má pro zřizovatele pouze doporučující charakter. Pokud konkurz zřizovatelem vyhlášen není, začíná stávajícímu řediteli běžet další šestileté funkční období.

Dle zjištění České školní inspekce bylo zaměření pohovorů s uchazeči o pracovní místo ředitele školy v minulých obdobích vždy dominantně orientováno na oblast legislativy či financování, a velmi málo byly sledovány a hodnoceny pedagogické aspekty práce ředitele školy, pedagogická vize uchazeče, jeho představy o vedení pedagogického sboru apod. Na tuto skutečnost Česká školní inspekce v minulosti opakovaně poukazovala, a právě proto se na tyto aspekty práce ředitele školy jako vrcholného manažera vzdělávací instituce a lídra pedagogického procesu České školní inspekce v konkurzních řízeních konaných ve sledovaném období zaměřovala.

2 Shrnutí hlavních zjištění

Během období březen až červenec 2018 bylo realizováno celkem 1465 konkurzních řízení na pracovní místo ředitele školy, přičemž Česká školní inspekce se prostřednictvím svých zástupců v konkurzních komisích zúčastnila celkem 1325 z nich (při vzájemném porovnání dvou celých posledních školních let jde o více než trojnásobný meziroční nárůst, jehož hlavním důvodem byl konec funkčního období velkého množství ředitelů škol). Tato řízení se dotkla všech druhů a typů školských subjektů.

V převážné většině případů byla znovu obsazována místa, na nichž působili ředitelé s dlouholetou praxí ve vedení dané školy. Tři čtvrtiny ředitelů, na jejichž pozici byl konkurz vyhlášen, byly ve funkci více než deset let. Naopak v malém počtu případů šlo o náhradu ředitelů, kteří byli ve funkci relativně krátce (6 % jich školu vedlo méně než 5 let). V některých z těchto případů šlo o ředitele škol, kteří byli vedením pověřeni pouze dočasně, a proto bylo potřeba dané pracovní místo potvrdit konkurzem.

Ve 48 % případů se přihlásil jeden zájemce, ve 2 % se zřizovatelé mateřských a základních škol potýkali se situací, kdy se nepřihlásil žádný uchazeč. Řízeného rozhovoru konkurzní komise s kandidáty se zúčastnilo 89 % přihlášených zájemců.

¹ Informace byly získávány zejména zjišťováním, pozorováním a hodnocením jednotlivých situací ze strany školních inspektorů a následnou analýzou příslušných dat.